PRESTATIEAFSPRAAK

BEWUSTWORDING ENERGIEGEDRAG

Deze publicatie is één in de reeks ‘Bouwstenen energiebesparing in prestatieafspraken’, gemaakt in opdracht van Aedes, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Woonbond, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Marlou Boerbooms, Energieambassadeur
Bart Verhaeghe, Communicatie en advies

PRESTATIEAFSPRAAK BEWUSTWORDING ENERGIEGEDRAG

Bewustwording van bewoners is een belangrijke stap op weg naar duurzamer wonen. De prestatieafspraak om dit te bereiken tussen de woningcorporatie Oost Flevoland Woondiensten (OFW), HuurdersBelangenVereniging (HBV), gemeente Dronten is simpel en doeltreffend. Afgesproken is om voorlichting te geven via het Energieloket van Natuur- en Milieufederatie Flevoland (NMFF). De corporatie en de gemeente stellen via het loket energiemonitors beschikbaar. En dat werkt.

Bewoners zien de energielasten dalen ondanks het feit dat zij steeds meer apparaten in huis hebben. Dit levert hen tussen 100 en 200 euro op. Mensen die besparen, delen hun verhaal via sociale media en de kanalen van de Milieufederatie, de gemeente, de corporatie en de huurdersvereniging. Andere corporaties en zes gemeenten in de regio werken inmiddels samen met de Milieufederatie Flevoland. Naast Dronten hebben Lelystad en Zeewolde een winkel van het Energieloket. In de overige dorpen zijn inloopspreekuren. Dankzij de samenwerking maakt de regio optimaal gebruik van de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE). Hierdoor kunnen bewoners, ook huurders subsidie en hulp krijgen bij de uitvoering van kleine maatregelen aan huis. Een aansprekende aanpak die navolging verdient.

VIDEO

Klik hier voor de video.

PRESENTATIEAFSPRAKEN 2020-2024

Opgave/Doelstelling:
Bewustwording van bewoners is een belangrijke stap op weg naar duurzamer wonen.

Thema Woningwet
Kwaliteit en duurzaamheid

Actie 2020:
Eenvoudige middelen die worden ingezet, betreffen:

- Voorlichting via het Energieloket
- Energiemonitors: OFW heeft er 100 en stelt die beschikbaar aan huurders om hun energieverbruik te monitoren. De gemeente stelt via het Energieloket energiemonitors beschikbaar voor eigenaren van koopwoningen.

Actie 2021-2024
Continue

WAAROM
Truus Sweringa, directeur bestuurder OFW: ‘Samenwerken met NMFF werkt! In Flevoland hebben de huurders de laagste energiekosten per m2 vloeroppervlak van Nederland. Dat is winst voor onze huurders’.

Ton van Amerongen, wethouder gemeente Dronten: ‘Deze samenwerking verbindt organisaties en mensen met elkaar. Zo bereiken we vrijwel alle inwoners met professioneel, onafhankelijk en gratis energie bespaaradvies gericht op lagere woonlasten met behoud van comfort.’

Claudia van Loveren, voorzitter HBV: ‘Wij werken graag mee aan betaalbaar wonen. Dat is voor huurders van levensbelang. Wij maken geen onderscheid tussen huurders en kopers. In de winkel kunnen alle burgers van Dronten terecht.’

Vera Dam, directeur NMFF: ‘De twaalf Natuur en Milieufederaties in Nederland zijn medeondertekenaar van het Klimaatakkoord. Wij willen in de praktijk laten zien dat we samen de klimaatdoelen kunnen bereiken’

HOE

In de prestatieafspraken 2020-2024 liggen de afspraken vast om bewustwording van bewoners te stimuleren. De corporatie, gemeente, huurdersorganisatie en Milieufederatie dragen allen bij.

Oost Flevoland Woondiensten werkt al lange tijd aan het verlagen van energielasten onder andere via modernisering van woningen. Zij monitort de werkelijke verbruikscijfers na modernisering. Huurders besparen gemiddeld 60 euro per maand aan stookkosten. Opvallend is dat huurders in de praktijk meer energie besparen dan vooraf door OFW berekend is. Dit geldt ook voor elektra terwijl mensen steeds meer apparaten in huis hebben. Het is belonend om geld terug te krijgen door minder stookkosten. Deze positieve prikkel helpt huurders om ook op elektra te besparen. Begin 2019 testte OFW een aantal energiemonitors uit. Truus Sweringa: 'Medewerkers van OFW, huurders van HBV en ledenraad waren enthousiast over de simpele monitoring. Je ziet meteen hoeveel het koken van water kost of het drogen van je haar. Je probeert nieuw gedrag uit, past onzuinig gedrag aan en ziet wat je dat oplevert. OFW besloot om 100 monitors te kopen en deze beschikbaar te stellen aan NMFF. De Milieufederatie heeft kennis en ervaring hoe zij bewoners kunnen helpen bij energiebesparing. Het lenen van een energiemonitor bij NMFF is populair. Het is gratis en mensen kunnen daarnaast energie bespaar advies ontvangen. Het helpt daadwerkelijk op kosten te besparen. Dit past helemaal bij onze aanpak: klein beginnen, opschalen, het praktisch houden en ambassadeurs verbinden die het verhaal uitdragen. Het is een sneeuwbaleffect dankzij ambassadeurs die geld bespaarden en het delen van goede voorbeelden. Wij zien dat dit werkt'.

De **gemeente Dronten** heeft de Milieufederatie 'ingehuurd' voor de bemensing van het Energieloket. Een loket waar inwoners gratis, onafhankelijk advies kunnen krijgen over onder andere energiebesparing, isolatie en zonnepanelen. Behalve Dronten besloten ook de overige vijf gemeenten in Flevoland het Energieloket onder te brengen bij de Milieufederatie. Er is een digitaal loket. Bewoners die energie willen besparen, kunnen daarnaast in gesprek en hulp vragen in de winkel van het Energieloket. In Dronten ligt deze midden in het centrum. De gemeente Dronten is enthousiast over de energiemonitors. Ton van Amerongen: 'Huurders én woningeigenaren kunnen 14 dagen een monitor lenen in de winkel van het Energieloket Dronten. Het mooiste is dat de mensen hun ervaring willen delen hoeveel en hoe zij energie besparen. Zij willen zich inzetten om anderen te helpen. Ook andere gemeenten en corporaties in de regio volgden de aanpak. Bewoners kunnen nu in heel Flevoland bij NMFF terecht voor hulp en ondersteuning.'

De **HuurdersBelangenVereniging** speelt een belangrijke rol in deze samenwerking. Omdat OFW de huurders en de HBV betrekt bij de modernisering van de woningen, is het belangrijk dat de huurdersorganisatie goed geschoold is in verduurzaming. Alle bestuursleden van de HBV en Anneke de Vries uit de ledenraad zijn door de Woonbond opgeleide energiecoaches. De huurdersorganisatie haalde de cursus vorig jaar naar Dronten. Een groep deelnemers vanuit huurders en OFW slaagden voor hun certificaat. Bij de corporatie volgden een medewerker van het klantcontactcentrum, een projectleider, een projectcoördinator en een opzichter de cursus. Dit verstevigt de samenwerking. Anneke de Vries is een van de vrijwilligers die energiemonitors uitleent. Een keer in de maand kunnen huurders op inloopspreekuren in de wijkpost in Swifterbant en Biddinghuizen terecht. Dan werkt Anneke samen met een projectleider van OFW. Claudia van Loveren: 'Onze rol is het verzamelen van wensen onder huurders. Wij willen bijdragen aan betaalbaar wonen. De corporatie vraagt geen huurverhoging voor een modernisering terwijl de gemiddelde energie- lasten 60 euro per maand omlaaggaan. Dat stimuleert om na te gaan hoe je nog meer kan besparen. Wij waren meteen enthousiast bij het testen van de energiemonitor. Want dit helpt om nog meer te besparen.'

De Natuur- en Milieufederatie Flevoland is een netwerkorganisatie en bereikt daardoor een hele grote groep mensen. Ruim zestig lidorganisaties waaronder de energiecoöperaties in Flevoland met elk eigen leden, kennis en deskundigheid zijn verenigd in het netwerk. Professionele energieadviseurs, in dienst van NMFF geven gratis onafhankelijk energie bespaar advies. Per gemeente is er een samenwerking met vrijwilligers. Elke gemeente heeft een lokale duurzame community. In Dronten is dat duurzaam Dronten. Via de community maakt de Milieufederatie allerlei initiatieven zichtbaar. Zo ontstaat er kruisbestuiving binnen gemeenschappen. Mensen komen elkaar tegen, werken samen en zetten vervolgstappen in de energiebesparingsreis. De samenwerking met OFW en HBV rondom energiecoaches bestond al enkele jaren. Op zaterdag zijn er in de winkel vrijwillige energiecoaches die de energiemonitors uitlenen. Deze monitor wordt gekoppeld aan de slimme meter. De bewoner ziet direct hoeveel gas en elektra wordt verbruikt zowel in KWh, m3 gas als in euro's. De ervaringen worden uitgedragen via de campagne Ontdek je lekje. Vera Dam: 'Door de verhalen uit te dragen van bewoners die soms forse besparing bereiken, worden steeds meer mensen bereikt. Het effect is verbazingwekkend goed. Een hulpmiddel zoals een energiemonitor is het begin van de energiebesparingsreis. Na afloop kan een bewoner een energie bespaaradvies krijgen. Voor huurders gaat het om maatregelen zoals radiatorfolie, ledverlichting en tochtstrips die NMFF dankzij de RRE-regeling gratis kunnen leveren.'

WAT GEEF JE MEE AAN ANDERE REGIO'S

Truus Sweringa, directeur/bestuurder OFW: 'Ga voor het succes van het geheel. Gun iedereen zijn of haar succes. Een mooi initiatief zoals dit heeft vele vaders. Als meer mensen zich eigenaar voelen dan bereik je meer. In dit geval levert succes, voordeel op in je portemonnee en dat levert een mooi verhaal op dat echt is en navolgbaar. Creëer je ambassadeurs die het verhaal doorleefd kunnen vertellen'.

Ton van Amerongen, wethouder Dronten: 'Start met bewustwording. Je hoeft echt geen keiharde afspraken te maken om het tot een succes te maken. Juist een laagdrempelig project heeft grotere kans van slagen. Samenwerking met een onafhankelijk partij werkt daarbij goed. Juist bij de fase van bewustwording is dat een pré'.
Claudia van Loveren, voorzitter HBV: 'Kies voor voordeel voor de huurder. Laat de bewoner meebeslissen hoe de woning gemoderniseerd wordt. Maak hem of haar bewust hoe je kan besparen op energielasten. Zo zal een bewoner met trots uitdragen dat de energielasten omlaaggaan, terwijl het wooncomfort verbeterd is. Gun bewoners trots te zijn op hun woning'.

Vera Dam, directeur NMFF: 'Laat mensen de eerste stap zetten in de energiebesparingsreis in hun woning met een hulpmiddel als een gratis energiemonitor. Draag de enthousiaste verhalen uit in je gemeenschap. Dat veroorzaakt een sneeuwbaleffect. Wij zien dat het werkt. Start ermee!'.

DANK EN MEER INFORMATIE

Voor deze bouwsteen danken we de door ons geïnterviewde mensen:
- Truus Sweringa, directeur/bestuurder Oost Flevoland Wonen (OFW): omc@ofw.nl
- Ton van Amerongen, wethouder gemeente Dronten: t.van.Amerongen@dronten.nl
- Claudia van Loveren, voorzitter HuurdersBelangenVereniging (HBV): voorzitter@huurdersbelangenvereniging.nl
- Vera Dam, directeur Natuur- en Milieufederatie Flevoland (NMFF): v.dam@nmfflevoland.nl

VIDEO

Klik hier voor de video.

REGELING REDUCTIE ENERGIEVERBRUIK

Gemeenten zetten met de RRE allerlei projecten op om bewoners te stimuleren tot kleine energiebesparende maatregelen in huis. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het inregelen van de cv-installatie, het aanbrengen van radiatorfolie, tochtstrips of het plaatsen van ledlampen. Daarnaast gebruiken gemeenten de regeling om advies te geven aan huiseigenaren over energiebesparende maatregelen, zoals dak-, raam- of gevelisolatie.

BOUWSTENEN ENERGIEBESPARING IN PRESTATIEAFSPRAKEN

De bouwstenen energiebesparing in prestatieafspraken zijn hier te vinden:

- Aansluiten op een warmtenet
- Duurzaam en betaalbaar warmtenet
- Aardgasvrije wijkaanpak
- Koken zonder aardgas
- Samen met de bewoner verduurzamen
- Bewustwording energiegedrag
- Huurdersorganisaties beheren eigen budget
- Klimaatadaptatie
- Circulariteit
- Databank bouwmaterialen

De bouwstenen zijn een vervolg op de Inspiratiegids energiebesparing in prestatieafspraken (2019). Deze gids geeft inzicht in 12 prestatieafspraken die bijdragen aan lagere woonlasten en een beter wooncomfort.

VIDEO

Klik hier voor de video.

COLOFON

Deze uitgave is gemaakt in opdracht van:
- Aedes
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Woonbond
- het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
- de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Foto 's
- OFW Beeldbank

Video
- Omroep Flevoland

Redactie en vormgeving
- Marlou Boerbooms
  marlou@energieambassadeur.nl
- Bart Verhaeghe
  bcverhaeghe@gmail.com

mei 2020